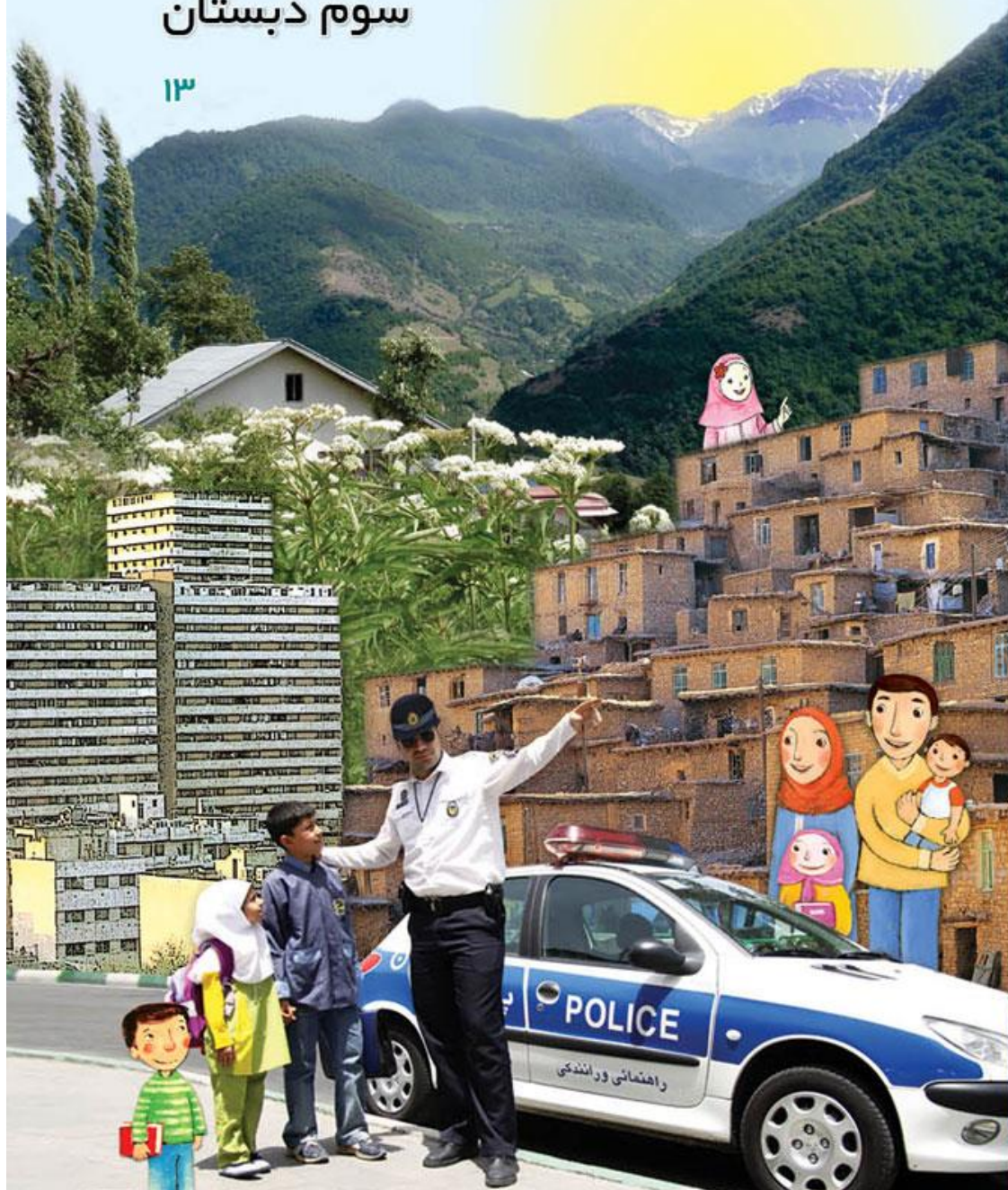

مطالعات اجتماعی

سوم دبستان

۱۳

درس ۱۲ درست مصرف کنیم

*منابع طبیعی هستند انسانها آنها را به وجود نیاورده اند. خداوند آنها را ما آفریده است مثل آب، خاک، گیاهان، جانوران، فلزات.

*ما باید از منابع طبیعی به خوبی استفاده کنیم؛ یعنی صرفه جویی کنیم و اسراف نکنیم تا این نعمت ها برای نسل های آینده نیز باقی بماند.

ایستگاه تفکر چگونه در استفاده ی درست از منابع طبیعی صرفه جویی کنیم ؟ من می توانم لباسهای قدیمی ام را دوباره بشویم و استفاده کنم . کیف پارسالم را تمیز کنم و استفاده کنم. برگه های دفترم را بیهوده خط کشی نکنم و دور نریزم. ما نباید در استفاده از نعمت های خدا اسراف و زیاده روی کنیم؛ چون خدا در قرآن فرموده است: اسراف کنندگان برادران شیطانند و خداوند اسراف کنندگان را دوست ندارد.

اسراف کردن یعنی هدر دادن و دور ریختن نعمتهای خدا

*هر کس به اندازه پولی که دارد می تواند خرید کند. برای این که بتواند نیازهایی که دارد برآورده کند باید مقداری از پول هایش را پس انداز کند.

پس انداز کردن یعنی ذخیره کردن مقداری از پولمان.

فرزندم: ۱- آیا خانواده ات پس انداز هم می کنند؟ چگونه فهمیدی؟

۲- ۲- چند نمونه از اسراف کردن که دیده ای را نام ببر؟

۳- تو چگونه در استفاده از وسایل صرفه جویی می کنی؟

درس ۱۳ بازیافت

به باقیمانده مواد غذایی و چیزهای کهنه و شکسته و دور ریختنی که از نظر انسان زیادی است زباله می گویند.

زباله ها به دو قسمت خشک و تر تقسیم می شوند. *

*زباله های خشک مانند: کاغذ، پلاستیک، شیشه و قطعات فلزی که این زباله ها را باید در سطلی جدا از زباله های تر بگذاریم.

*در شهرهای بزرگ سطل‌های زباله با رنگ‌های مختلف قرار می‌دهند و هر نوع زباله را در سطل خودش می‌ریزند. از زباله‌های تر برای تهیه کمپوست استفاده می‌شود یا آن را دفن می‌کنند یا می‌سوزانند.

*زباله‌های خشک را بازیافت می‌کنند.

بدانیم بازیافت یعنی از موادی که قبلاً استفاده شده دوباره مواد جدیدی بسازند. مثلاً کاغذهای دور ریخته را در دستگاه خمیر می‌کنند و دوباره کاغذ درست می‌کنند یا بطری‌های شیشه‌ای، پلاستیکی و قوطی‌های فلزی را حرارت می‌دهند و چیزهای جدیدی درست می‌کنند.

*زباله‌ها را باید در سطل‌های مخصوص آن بریزیم تا به وسیله ماشین‌های مخصوص جمع‌آوری زباله جمع شوند و محل زندگی ما پاکیزه بماند.

*بازیافت زباله به حفظ منابع طبیعی مانند فلزات و چوب و سنگ آهن و... کمک می‌کند.

- چه کنیم تا زباله کمتری تولید کنیم؟

؟ - آیا خانواده‌ها بازیافت زباله‌ها را انجام می‌دهند؟ چگونه

- به کار ببندیم صفحه ۴۲ را انجام بده.

درس ۱۴ خانه‌ام را دوست دارم

یادآوری خانه محلی امن برای همه است.

*خانه نیازهای زیادی از ما را برطرف کند همه ی ما برای استراحت، خوابیدن، تامین نیازهایی مانند غذا خوردن، برای محبت، آرامش، گفت و گو و محافظت در برابر گرما و سرما و خطرهای دیگر به خانه نیاز داریم.

*افرادی که در یک خانه زندگی می‌کنند خانواده هستند.

*اعضای خانواده کارهای گوناگونی انجام می‌دهند. پدر خرید خانه را انجام می‌دهد. مادر از فرزندان

مراقبت می‌کند. شستن ظرف‌ها و لباسها، غذا پختن و نظافت خانه بااوست.

فرزندان خوانند و هر کس به اندازه ی توان به مادر در کارهای خانه می‌کند .

بدانیم هر کس درس می‌خواند اش را ازهرجایی بیشتر دوست دارد. اعضای خانواده از باهم بودن و گفتگو با

یکدیگر بسیار لذت می‌برند و اوقات خوبی را می‌گذرانند. اعضای خانواده خدا را عبادت می‌کنند و به خاطر نعمت‌هایی

که به آنان داده از او تشکر می‌کنند.

*حالا تو بگو:

- خانه ات کجا قرار دارد؟

اعضای خانواده ات چند نفرند؟ نام ببر؟ -

- اعضای خانواده ات چه کارهایی انجام می دهند؟

درس ۱۵ خانه ها با هم تفاوت دارند

*شکل خانه ها با هم فرق دارد. حتی خانه هایی که در یک کوچه و خیابان قرار دارند مثل هم نیستند.

*عده ای از مردم در خانه های بزرگ و حیاط دار زندگی می کنند. به این خانه ها ویلایی می گویند. در این خانه ها فقط یک خانواده زندگی می کنند. این خانه ها در گذشته که جمعیت شهرها کم بود، خیلی دیده می شد اما حالا در شهرهای بزرگ کمتر دیده می شود..

* در شهرها مخصوصا شهرهای بزرگ مردم در ساختمانهای چند طبقه آن که به آن آپارتمان می گویند زندگی می کنند. آپارتمان ها از لحاظ تعداد طبقات با هم تفاوت دارند و تعداد زیادی خانواده در طبقات این ساختمان ها زندگی می کنند.

مواد به کار رفته برای ساختن خانه ها نیز با هم فرق دارند. خانه های روستایی و قدیمی از خشت و گل ساخته شده اند. این خانه مقاومت کمتری دارند خانه هایی که در شهرها ساخته می شوند از سنگ و آجر و سیمان و آهن ساخته می شوند و مقاومت بیشتری دارند.

* سقف خانه ها نیز با هم فرق می کند. خانه های قدیمی و روستایی از چوب و گل پوشیده شده اند. خانه های جدید و شهری از آهن و آجر درست شده اند.

در مناطق پر باران مثل شمال کشور سقف ها را شیب دار می سازند تا باران به راحتی از سطح شیبدار به پایین بریزد و روی سقف نماند.

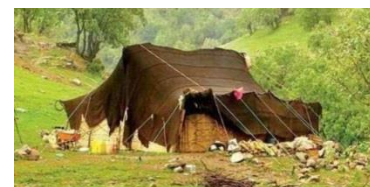
* در مناطقی که هوا گرم و خشک است مثل استان یزد سقف خانه ها را گنبدی می سازند و برای اینکه هوای خنک به داخل خانه جریان یابد از بادگیر در ساختمان استفاده می کنند.

* خانه های روستایی علاوه بر اتاق هایی برای زندگی کردن افراد، مکان هایی برای جمع آوری و انبار کردن محصولات و محل هایی برای نگهداری حیوانات نیز دارند.

* گروهی از مردم کشور ما عشایر هستند. شغل عشایردام پروری است و چون برای پیدا کردن چراگاه مجبورند مرتب از جایی به جای دیگر کوچ کنند خانه‌ی ثابتی ندارند. آنها در چادر زندگی می‌کنند. چادر هایشان از موی بز است تا باران در آن نفوذ نکند و گرما و سرما به راحتی وارد آن نشود.

فرزندم: شما در کدام نوع از این خانه‌ها زندگی می‌کنی؟

- دوست داشتی در کدام یک از خانه‌ها زندگی می‌کردی چرا؟

- شکل خانه‌ای که دوست داری را نقاشی کن.

- کاربرگ شماره ۱۳ و ۱۴ را انجام بده

درس ۱۶ خانه‌ی شما چه شکلی است

*نقشه موقعیت مکان‌ها و فضاهای خانه را به ما نشان می‌دهد.

*شکل خانه‌ها با گذشت زمان تغییر می‌کند. در زمانهای گذشته هرخانه چندین اتاق داشت که دور تادور حیاط قرار داشتند. وسط حیاط یک حوض پر آب بود. خانه‌ها لوله‌کشی نبودند و آب انبار داشتند. آب انبارها پایین‌تر از سطح حیاط قرار داشتند و آب را در آن ذخیره می‌کردند. آب آن نیز سرد و خنک بود. اکنون هرخانه دو یاسه اتاق بیشتر ندارد و همه داخل‌ها قرار دارند. خانه‌ها آب لوله‌کشی دارند. کمترخانه‌ای حوض دارد. آپارتمانها حتی حیاط هم ندارند.

* بعضی از قسمتهای خانه با گذشت زمان تغییر نمی کنند مثل سقف، آشپزخانه، حمام و دستشویی که در گذشته و حالا در همه خانه ها وجود دارد.

* در ساختن خانه افراد زیادی باید کاری کنند. هرکدام از آن ها در کاری مهارت دارند. بنابراین شغل های گوناگونی در ساختن خانه باید کار کنند.

* مهندس ساختمان نقشه ی آن را می کشد. سپس بنا و کارگران شروع به ساختن دیوارها اتاق ها و سقف ها می کنند. لوله کش لوله های آب را به هم وصل می کند. برقکار سیم کشی ساختمان را انجام می دهد. گچ کار دیوارها را گچ می کند. جوشکار در و پنجره می سازد و نقاش آنها را رنگ می زند.

* همه ی کارگران ساختمانی باید بیمه تامین اجتماعی باشند و ساختمانی که ساخته می شود هم بیمه حوادث باشد تا چنانچه اتفاقی بیفتد هزینه دارو و درمان پرداخت شود یا در صورتی که کارگر آسیب جدی دید، ماهیانه به او پولی پرداخت شود تا بتواند زندگی اش را بگذراند.

-خانه شما چه شکلی دارد؟ چند اتاق دارد؟

-از در خانه که وارد میشوی ابتدا به کدام قسمت می رسی؟

. - مشاهده کنید و پاسخ دهید کتابت را پاسخ بده

درس ۱۷ از خانه محافظت کنیم

*برای محافظت از خانه باید نکات ایمنی را رعایت کنیم.

* نکات ایمنی یعنی چه کارهایی انجام بدهیم و چه کارهایی انجام ندهیم تا از خطر دور بمانیم.

*برای محافظت خانه چه کارهایی انجام بدهیم؟ اگر بوی گاز را حس کردیم شیر گاز را ببندیم و پنجره ها باز کنیم و با حوله خیس هوا را از خانه خارج کنیم. کبریت روشن نکنیم و کلید برق را نزنیم. بخاری خانه باید دودکش مناسب داشته باشد بدون دودکش گازهای سمی که تولید می شوند باعث مسمومیت و مرگ انسان می شوند. شعله بخاری باید رنگ آبی باشد اگر زرد باشد یعنی بخاری بد کار می کند و گاز سمی تولید می کند.

*برای محافظت از خانه چه کارهایی انجام ندهیم؟ از اجاق مسافرتی برای گرم کردن خانه یا حمام استفاده نکنیم. نزدیک ظرف بنزین یا نفت آتش روشن نکنیم. ترقه و مواد آتش زا در کمد یا کیف نگذاریم. ترقه بازی باعث زخمی شدن افراد

می شود و ممکن است آتش سوزی اتفاق بیفتد. به وسایل برقی و کلید و پریزها دست نزنیم چون موجب برق گرفتگی می شود. در حیات را باز نگذاریم. در را به روی افراد غریبه باز نکنیم. وقتی به مسافرت می رویم درها را قفل و پنجره ها را ببندیم.

*اگر در محلی نکات ایمنی رعایت نشود و آتش بگیرد باید به آتش نشانی (۱۲۵) زنگ بزنیم تا مأموران آتش نشانی با لباس فرم و وسایل مخصوص سریع به آن محل بیایند و آتش را خاموش کنند.

*باهوشم:

- کدام یک از این نکات ایمنی را تا حالا رعایت می کردی بنویس و برای هر کدام یک ستاره به خودت امتیاز بده.

. - کاربرگه شماره ۱۵ را در خانه برای افراد خانواده اجرا کن

. - به کار ببندیم را کامل کن

. - کاربرگه شماره ۱۶ را انجام بده

شماره تلفنهای ضروری را روی یک کاغذ بزرگ و پرنرنگ بنویس و به دیوار بچسبان و آن ها حفظ کن

درس ۱۸ مدرسه ی دوست داشتنی ما

*مدرسه خانه ی دوم ماست. شکل ظاهری مدارس با هم فرق دارد ولی همه ی مدارس محلی برای تعلیم و تربیت هستند.

*در مدرسه این کارها صورت می گیرد: مطالعه، آزمایش علمی، نمایشگاه های علمی و هنری، برگزاری جشن، نمایش قرآن خواندن، نماز خواندن، ورزش و تفریح.

*هر مدرسه کارکنانی دارد که بچه ها را دوست دارند. کارکنان مدرسه یعنی مدیر، معاون، مربی پرورشی، مربی ورزش و معلمان با هم همکاری می کنند تا دانش آموزان درس بخوانند و از در مدرسه بودن لذت ببرند.

*دانش آموزان هم در کارهای مدرسه می توانند همکاری کنند: هنگام باز کردن شیر آب اسراف نکنند. در کلاس و حیاط مدرسه آشغال نریزند. وسایل کلاس و مدرسه مثل میز و نیمکت ها را سالم نگه دارند . به دوستانشان کمک کنند.

ایستگاه تفکر

* فرزندم :

-در مدرسه شما چه کسانی کار می کنند؟ نام ببر؟

-چه کارهایی انجام می دهند؟

? -تو درچه کارهایی به کارکنان مدرسه کمک می کنی

درس ۱۹ مکانهای مدرسه را بشناسیم

* برای درست کردن مدرسه و خانه از نقشه استفاده می کنند.

* نقشه نشان می دهد که هر مکان کجا قرار دارد.

* کنار نقشه یک راهنما برای فهمیدن بهتر آن وجود دارد.

؟ به این نقشه نگاه کن کدام مکان ها سمت راست و کدام مکان ها سمت چپ قرار دارند

* هر مدرسه مقرراتی دارد. رعایت مقررات سبب حفظ سلامتی ما و احترام گذاشتن به دیگران می شود.

درس ۲۰ خانه ی شما کجاست؟

* هر خانه ای یک نشانی دارد.

* نشانی خانه به ما می گوید آن خانه کجا قرار دارد.

* نام خیابان و کوچه و شماره ی خانه نشانی آن خانه است. بعضی خانه ها در خیابان ها و بعضی خانه ها در کوچه ها قرار دارند. برای پیدا کردن نشانی خانه ها باید نام خیابان و کوچه را بدانیم.

* هر خانه یک پلاک دارد که به وسیله شهرداری نصب می شود.

*باهوشم:- نشانی خانه ات را برایم بنویس.

-اگر یک روز صبح از خانه پیاده به مدرسه بیایی چه مسیرهایی طی می کنی تا به مدرسه برسی؟

درس ۲۱ جهت های اصلی

*هر روز خورشید از مشرق طلوع می کند و در پایان روز از مغرب غروب می کند.

*اگر در یک صبح آفتابی طوری بایستیم که دست راست ما به سمت مشرق و دست چپ ما سمت مغرب باشد جلوی ما شمال و پشت سرمان جنوب خواهد بود.

*شمال، جنوب، مشرق، مغرب جهت های اصلی هستند .

*جهت هابه ما در تشخیص مکان ها کمک می کنند.

*زرنگم:- به تصویر صفحه ی ۶۷ کتاب نگاه کن و به سوالات آن پاسخ بده.

-کاربرگه شماره ۱۸ را انجام بده.

-یک نقاشی بکش و در شمال آن خورشید، در جنوب آن زمین های سرسبز، در مشرق آن یک رودخانه و در مغرب آن یک خانه نقاشی کن.

درس ۲۲ پست

* ما برای دوستان و اقوامی که دور از ما هستند نامه می نویسیم .

* برای فرستادن نامه ها از پست استفاده می کنیم . علاوه بر نامه کتاب ، مجله و وسایل مختلف دیگر را از طریق پست به هر جا بخواهیم می توانیم بفرستیم .

* در اداره پست نامه ها را با توجه شهرها و مکانهای مختلف تقسیم و جدا می کنند . مامور پست نامه های یک منطقه را به دست مردم می رساند .

* برای پست کردن نامه باید نشانی فرستنده و گیرنده را بدانیم و آن را روی پاکت در جای

مخصوص بنویسیم .

* سمت راست پاکت یک تمبر بچسبانیم .

A diagram of a postal envelope with fields for 'آدرس فرستنده' (Sender's address), 'مبدأ: کدپستی:' (Origin: postal code), 'آدرس گیرنده:' (Recipient's address), and 'مقصد: کدپستی:' (Destination: postal code). There is also a box for 'محل تمبر' (Stamp location).

* برای فرستادن نامه داشتن کد پستی هم لازم است که روی پاکت نوشته می شود هر خانه یک کد پستی دارد .

* اکنون مردم به وسیله رایانه می توانند نامه های خود را به راحتی و سریع به یکدیگر بفرستند .

• فرزندم :- کد پستی خانه ات را (از روی قبض برق یا تلفن) پیدا کن و بنویس *

- کد پستی چند رقمی است؟

-یک پاکت نامه درست کن. یک نامه به دوستت بنویس و آن را در پاکت بگذار و روی آن نشانی خودت و دوستت را بنویس.

درس ۲۳ ایمنی در کوچه و خیابان

*همه ما هر روز در کوچه و خیابان باماشین یا پیاده رفت و آمد کنیم.

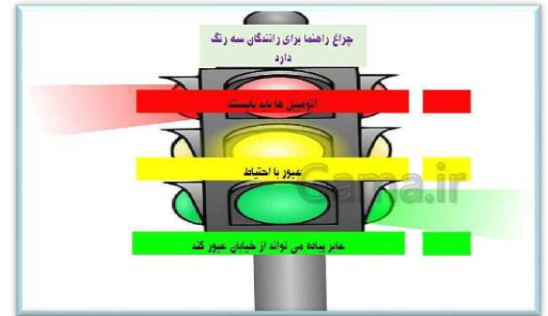
*برای رفت و آمد باید نکاتی را رعایت کنیم. مثلاً هنگامی که پیاده هستیم در پیاده رو راه برویم. هنگام گذشتن از عرض خیابان از جاهای خط کشی مخصوص عابر پیاده حرکت کنیم. هنگام سوار شدن به ماشین از در سمت راست سوار شویم. تا ماشین کاملاً نایستاده سوار نشویم. در خیابان ندویم و توپ بازی نکنیم. شب تنها از خانه خارج نشویم و برای عبور از کوچه و خیابان لباس روشن بپوشیم. کسانی که خانه شان در مسیر جاده است باید خیلی مواظب باشند چون در جاده ها سرعت حرکت ماشین ها زیاد است. هنگام عبور از عرض جاده بایستند تا هیچ ماشینی نیاید.

*به تصویر برخی از تابلوهای راهنمایی دقت کن و آن ها را به خاطر بسپار.

*در بیشتر چهارراه ها چراغ راهنمایی مخصوص وسایل نقلیه و عابرین پیاده وجود دارد. چراغ راهنمایی مخصوص ماشین ها سه رنگ دارد. رنگ قرمز نشانه ی ایستادن ماشین، سبز نشانه ی حرکت کردن ماشین و رنگ زرد نشانه ی این است که ماشین هایی که در چهار راه در حال حرکت هستند چهار راه را ترک کنند.

چراغ راهنمایی مخصوص عابران پیاده دو رنگ دارد. آدمک قرمز یعنی ایستادن شخص پیاده،

آدمک سبز یعنی حرکت کردن پیاده ها.

*برای عبور از خیابان باید از خط کشی مخصوص عابر پیاده یا جایی که تابلوی عبور عابر پیاده دارد استفاده کنیم.

*چگونه از خیابان عبور کنیم؟ اول می ایستیم و به سمت چپ نگاه می کنیم اگر وسیله ی نقلیه نیامد تا وسط خیابان می رویم. روی خط وسط می ایستیم و به سمت راست نگاه می کنیم اگر وسیله ای نیامد به آن طرف خیابان می رویم.

*در خیابان های بزرگ که اتومبیل ها با سرعت در حال حرکت هستند باید برای عبور از خیابان از پل هوایی استفاده کنیم.

*رفت و آمد در کوچه و خیابان مقرراتی دارد. پلیس به مردم کمک می کند تا قوانین را رعایت کنند و به آن احترام بگذارند.

*اگر در خانه یا بیرون از خانه به مشکلی برخورد کردیم برای تماس با پلیس شماره ۱۱۰ را می گیریم.

ایستگاه تفکر

*فرزندم :

-هم فکری کنید صفحه ۷۰ را با دقت انجام بده.

? -در مدرسه شما همیار پلیس خود دارد؟ وظیفه همیار پلیس چیست

-در خانه برای بزرگترها نشان بده چگونه باید از عرض خیابان عبور کنی.

-کاربرگه های شماره ۱۹ و ۲۰ را انجام بده.

بقعه شیخ صفی الدین
استان اردبیل

گنبد قابوس
استان گلستان

موزه قاجار
استان آذربایجان شرقی

عمارت خسروآباد
استان کردستان

طاق بستان
استان کرمانشاه

آینه خانه مفخم
استان خراسان شمالی

دروازه ارگ
استان سمنان

ارگ کلاه فرنگی
استان خراسان جنوبی

سی و سه پل
استان اصفهان

امیر چقماق
استان یزد